

16 באוקטובר 2012

לכבוד

תא"ל חגי מרדכי
מפקד אוגדת איו"ש

אלוף ניצן אלון
מפקד כוחות צה"ל באיו"ש

בפקס : 02-9970436

בפקס : 02-5305741

דחוף

שלום רב,

הנדון : כשל בהגנה על רכושם של פלסטינים בתחילת עונת המסיק

1. אנו פונים אליכם בדרישה כי יינקטו צעדים **מיידיים** ו**דחופים** למניעה אפקטיבית של הפגיעה הקשה ברכושם של פלסטינים על רקע מסיק הזיתים המתקיים בימים אלו. לצערנו הרב במהלך השבועיים האחרונים התרחשו כמעט מדי יום אירועים חמורים ביותר שעיקרם פגיעה בעצי זית וביבול, וכתוצאה מכך, גרימת נזק בלתי הפיך לחקלאים פלסטינים.
2. דרישה זו באה על רקע פגישה שנערכה שלשום, בין היועץ המשפטי לאיו"ש וסמאוי"ג איו"ש ובין נציגי הארגונים החתומים על מכתב זה. בפגישה הבענו את דאגתנו לנוכח ההסלמה הממשית ברמת האלימות כלפי עצי זית ורכושם של פלסטינים, גם בהשוואה לימים הראשונים של עונת המסיק בשנים קודמות.
3. אמנם במהלך המסיק, שנמצא עדיין בעיצומו, נראה עד כה כי הצבא מספק הגנה למוסקים בתאריכים ובמקומות שבהם נעשה תיאום מראש, למעט במקרים חריגים. אולם הצבענו במפורש על כך שמרבית הפגיעות אינן פעולות גלויות של פגיעה במוסקים בזמן המסיק, אלא מדובר באירועים חוזרים ונשנים של פעילות חשאית באזורים מסוימים ומועדים לפורענות, שבה מושחתים כרמי זיתים או נגנב יבול ודבר העבירה מתגלה רק לאחר מעשה, כאשר הפלסטינים מגיעים למסוק את העצים שהושחתו או נמסקו כבר.
4. בעקבות אירועים אלה דרשנו היערכות של הצבא למניעת המקרים הקשים הללו של פגיעה בעצים, ביבול ובקרקעות של פלסטינים. בתגובה נאמר לנו, כי לא מתוכננת פעולה שונה באופייה או בהיקפה מזו הנעשית כיום על ידי כוחות הביטחון וכי מערכת הביטחון מתמודדת עם המצב במסגרת משאביה הקיימים אותם היא מקצה לפי סדרי עדיפויותיה.

5. תשובה כזו אינה מקובלת עלינו כלל ועיקר. עמדתנו, שהובעה פעמים רבות בעל פה ובכתב, היא כי מהות החובות המוטלות עליכם מכוח המשפט הבינלאומי והישראלי היא נקיטת אמצעים **ההולמים** את רמת האיום לשם הגנה אפקטיבית על התושבים המוגנים שהנכם אמונים על שלומם ורווחתם.

6. בהקשר זה שבנו ודרשנו, בין השאר, הצבת כוחות בטחון קבועים בסביבת ישובים שתושביהם נוקטים אלימות עקבית וחריפה כנגד פלסטינים ורכושם. לכך יש חשיבות עליונה דווקא ובעיקר בשעות הלילה, וכן מסביב לשעון באזורים מועדים לפורענות בקרבת התנחלויות ומאחזים, שלפלסטינים אין גישה אליהם מלבד בזמן המסיק. דרישתנו זו נדחית על הסף באופן עקבי בתואנות של מחסור בכוח אדם, אף על פי שאין מחלוקת כי היא מהווה אמצעי אפקטיבי להגנה על פלסטינים מפני אלימות.

7. קביעה של סדר עדיפויות בהקצאת משאבים היא תוצאה של מדיניות. על מדיניות זו להיגזר מהיקף מחויבותכם לדרישות הדין הבינ"ל והישראלי ומידת כנותה של מחויבות זו.

8. נוכח העובדה, כי מדובר בפגיעות מתמשכות וקשות באוכלוסייה שמחובתכם להגן עליה, אשר סובלת מפגיעות חוזרות ונשנות ברכושה ובמקור פרנסתה מדי שנה, ובהנחה כי קיים אמצעי יעיל להפחתת האלימות הזו, מוטלת לפתחכם האחריות המלאה לפעול בכל האמצעים האפשריים על מנת לשים קץ לתופעה. גם אם המשאבים העומדים לרשותכם אינם מספיקים כפי שהם למילוי חובתכם זו, הרי שעליכם להצביע על כשל זה ולפעול לפתרונו. זאת על ידי שינוי סדרי העדיפויות ו/או **על ידי הגדלת משאבי כוח האדם והאמצעים אחרים, ככל הנדרש להתמודדות יעילה עם המצב.**

9. עמדתנו זו נסמכת גם על פסיקתו המפורשת של בית המשפט בבג"צ 9593/04 **ראשד מוראר נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש** (ניתן ביום 26.6.06) (להלן "עניין מוראר") ועל עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה בעקבות פסק הדין שמתח ביקורת חריפה על כוחות הביטחון בהקשר של אכיפת החוק בגדה המערבית ובפרט בכל הנוגע לאלימות כנגד חקלאים פלסטינים ורכושם¹.

10. בפגישה נדונו נושאים נוספים כדוגמת הקושי בהטמעת חובתם של כוחות הביטחון להגן על פלסטינים ולאכוף את החוק כנגד ישראלים בקרב חיילים ומפקדים. שמחנו לשמוע כי אנו רואים עין בעין את חשיבות הנושא וכי הנכם פועלים בעקביות בנדון. לאור הכשלים שהעלינו בסוגיית הנגישות למרחב התפר, נמסר לנו כי במנהל האזרחי נעשית עבודת מטה על מנת לייעל את מערכת ההיתרים אשר במתכונתה הנוכחית אינה נותנת מענה הולם לחובות שנקבעו בבג"צ מוראר. נשמח לקבל עדכונים על הנעשה בפועל בשני נושאים אלו.

11. נודה על תשובתכם הדחופה ובכללה **נבקש לקבל פירוט בנוגע לצעדים שבכוונתכם לנקוט בנדון לאלתר.**

1. הנחייתו של היועץ המשפטי את שר הביטחון במכתב מיום 16.6.2006, שכותרתה "אכיפת החוק בשטחים על ישראלים - פסק הדין של בג"צ בפרשת מוראר". גם מדו"ח מבקר מערכת הביטחון שפורסם ביום 6.2.2007 שכותרתו "דו"ח ביקורת - אכיפת חוק וסדר ביהודה ושומרון בהיבט מסיק הזיתים" עלה, כי קיים פער גדול בין החובה החלה עליכם ובין היישום בשטח. על רקע זה שבנו ופנינו אליו בדרישה לערוך ביקורת חוזרת בסוגיה.

בכבוד רב ובברכה,

ג'סיקה מונטל	חיים ארליך	הרב אריק אשרמן	תמר פלדמן, עו"ד
בצלם	יש דין	שומרי משפט - רבנים למען זכויות אדם	האגודה לזכויות האזרח בישראל

העתק:

עו"ד אלי אברבנאל, המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) - בפקס: 02-6467039

תא"ל מוטי אלמוז, ראש המנהל האזרחי, בפקס: 02-9977341

אלי"מ ערן מקוב סמאוי"ג איו"ש, בפקס: 02-9970436

ניצב עמוס יעקב, מפקד מחוז ש"י, בפקס: 02-5424140

אלי"מ דורון בן ברק, יועמ"ש לאיו"ש, בפקס: 02-9977326

מר חגי טננבאום-ארז, מבקר מערכת הביטחון, בפקס: 03-6977095